

A TÁRSASÁG

D. HOBÉ & CO
LIKÓR KÜLÖNLEGESSÉGEI

HOBÉ TRIPLE SEC
HOBÉ CHERRY BRANDY
HOBÉ CRÈME D'ANANAS
HOBÉ CRÈME DE BANANE
HOBÉ CRÈME DE CACAO
HOBÉ CRÈME DE MENTHE
HOBÉ CRÈME DE VANILLE

SPEZIALITE
HOBÉ GRAND MONARQUE

„MIRJAM“ Rahatlokum

Minden jobb csemege- és cukorka-üzletben, kávéházban és vendéglőben kapható. A hol nincs, kérje. Telefon 81-84.

Vérszegényeknek és lábbadozóknak KRIEGNER-féle

Tokaji China-vasbor

a legjobb! — Kapható minden gyógyszerárban 6 kor. és 3 korona 20 fillérért.

Uher Ödön

es. és kir. udvari és kamarai fényképész

Budapest IV., Koronaherceg-u. 2.

A Jársaság RÉSZÉRE HIRDETÉSEK FELVÉTELEK A LAP KIADÓHIVATALÁBAN: RITZ-SZÁLLÓ, BUDAPEST.

Rácz Dániel

*Budapest,
IV., Függyó-utca 2.*

A BIKSZÁDI VIZ

szerencsés vegyi összetételénél fogva hatásában felülmulja a gleichenbergi, emsi, seltersi vizeket. Ideálja a lugos-sós ásványvizeknek s igazi gyógykincs a szenvedő emberiség számára. Idült hurutos bántalmak, vesekő, angol- és görvélykór pompásan orvosolhatók

Kitünő asztalviz.

vele.

Kitünő asztalviz.

Őszi divat.

ÁRVAY JÁNOS ÉS TÁRSA

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓK
SELYEM- ÉS DIVATKERESKEDŐK

áruosztályában

az ujdonságok már megérkeztek.

BUDAPEST, V., BÉCSI-UTCA 9. SZÁM.

LITTKÉ

Casino
for England
Cremant Rosé
Sport

A Társaság

SZÉPIRODALMI ÉS KRITIKAI HETILAP

A PARK-KLUB, AZ URI-KLUB, A GOLF-KLUB, A MAGYAR UNIO-KLUB ÉS A POZSONYI URI-KLUB HIVATALOS LAPJA

FŐSZERKESZTŐ: DOBAY ISTVÁN DR. – TÁRSSZERKESZTŐ: SZÉNÁSY SÁNDOR DR. EGYETEMI MAGÁNTANÁR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, RITZ-SZÁLLÓ. – TELEFONSZÁM: 60-88.

II. évf.
36-dik szám.

Előfizetési árak: egy évre 18 kor., félévre 10 kor., negyedévre 5 kor. Egyes szám ára 40 fill.

Budapest,
1915 szeptember 9.

A MAGYAR BAKA.

SZÓZAT A MAGYAR MŰVÉSEKHEZ.

Irta BER CZIK ÁRPÁD.

Ha én költő volnék, megénekelném a magyar bakát.
Ha festő volnék, megfősténém a magyar bakát.
Ha szobrász volnék, megfaragnám a magyar bakát.
Mert ő most a mi hőszünk.

Hajdanában a magyar lovas, a huszár volt az.

Most, a beásás, a lövész=árok idejében a huszár is leszállt pa-
ripájáról és beállt bakának.

És mi látjuk a bakát, előttünk áll. Ellépdél utcáinkon, mikor a
harctérre indul, felbokrétázva, virágosan, felpántlikázva, vállán hordja
a felvirágozott szent nemzeti háromszint. Ragyogó kép. A zászlót,
melyet ajándékba kaptak hazafiaktól, viszik pajtásaiknak a kaszár-
nyába, hogy alatta induljanak, alatta hulljanak el vagy feltűzzék orosz
erődök ormára.

Igy fősténém le, így faragnám ki, így örökíteném meg kőben,
gipszben, terracottában, hogy ott ékeskedjék asztalainkon, szobáinkban
ezeknek a nagy időknék emlékéül.

Magyar művész még nem örökítette meg, csak egy ember éne-
kelte meg, aki nem művész ugyan, de a kinek művészi lelke van és
meleg magyar szive. A ki ott él katonáival és megosztja az ő hű,
derék, bátor, jólelkű, nemes magyarjaival a háboru viszontagságait,
örömeit, dicsőségét.

Ez a mi magyar királyi hercegünk, József főherceg.

Ő talált szavakat a magyar katona megörökítésére, mert senkise
lát úgy a lelkébe, mint ő.

Megdicsérte azt a fajtát, melynek olyan erős a lelke és kemény
a marka, amilyen meleg és hálás a szive. Csak jól bánjanak vele,
egy jó szóért az ingét is oda adja.

Ennek a hősnék a typosát teremtsék meg művészeink, virágosan,
pántlikásan, a nemzeti zászlót lobogtatva.

RUTH

DARKELETI TÖRTÉNET

IRTA:
LÁZÁR ISTVÁN
ILLUSZTRÁLTA:
MARTON FERENC

XI.

A bolond.

Csekély árnyékban üldögélt Boáz s ragyogó szemét kedves képen pihentette. Ahajt beszélgetett Ruth, Rákhel és Dina. Elohim három angyala. Egyik fekete, mint a föld. A másik vörös, mint a tűz. A harmadik meg tiszta sárgaranyból való . . .

Szépek voltak.

Belemosolygott tiszteletreméltó szakállába s elmerengett sok minden dologról. Egyszer kiszól egy hang a kévesurrogásból:

— Jön a »bolond« !

— Melyik ?

— Jehu, a próféta.

Ő volt. Haragos-fekete szakállával s magas asz-kéta alakjával tisztán kibontakozott az aranypárából.

— Vajjon mit akar szegény ?

— Nehogy megbántsátok, — szólt oda Boáz, — Jehu jámbor ember s tiszteletet érdemel.

Nem volt nagyhirű próféta, bolondnak tartották; de Jehu az ő elmélyedő szemével látta az Urat. Megállt Boáz előtt méltóságteljesen.

— Üdvözlégy!

— Áldjon meg az Ur.

— Engem megáldott, — felelte, — a mikor lelket adott nekem, óh gazdag ember . . . hiszed-e ?

— Hiszem.

A próféta elmélázott.

— Miért nem osztod szét vagyondat a szegények között? Áldott, a kinek semmije sincsen . . .

Boáz elmosolyodott.

— Hogyan kívánhatsz ilyet, óh Jehu? Azt mondd, hogy áldott, a kinek semmije sincs. Hiszen akkor nemhogy jót tennék, hanem megrontanám a szegényeket, ha vagyont adnék nekik! Nincs e igazam ?

Pengett a sarló, dőlt az árpa. Jehu megfelelt rövid tünődés után:

— Te bölcs ember vagy, de nincsen igazad. Én nem azt mondtam, hogy vagyont adj a szegényeknek, hanem kenyeret . . .

— Adok.

— Mégis sok éhező találtatik Bethlehemben!

— De talátnak gazdagok is többen; ha azok is adnának, nem volna Bethlehemben éhező szegény!

— Te mondad, — mormogta Jehu.

— Nem vettem el én senkitől soha semmit, az Ur áldott meg engemet. Ételt adtam az éhezőnek, italt adtam a szomjazónak, szállást a hajléktalannak; a ki hozzám fordult, el nem ment tőlem üres kézzel; boldog vagyok én, óh Jehu, hálát adok, mert nyugodtan halok meg . . . Ne gondold, hogy dicsekvésből mondom!

— Tudom, hogy jó ember vagy, de hibád is van . . .

— Ki az, ki bűn nélkül való ?

— Nagy hibád van: megharagszol s nem tudsz megbocsájtani az ellened vétőnek . . .

— Hogy várhatnék bocsánatot számadásom napján, ha nem bocsájtának meg az ellenem vétőnek ?

— Hát bocsáss meg!

— Kinek ?

— Azrikámnak.

Boáz elkomorodott.

— Ugy-e, ő küldött ide téged? Minek hallgatsz az istentelenek szavára? Azrikám alattomos, gonosz ember. Szegény özvegyet bántalmazott, kit oltalmamba vettem!

— Ne haragudj! Könnyezve kért, hogy jöjjelek hozzád s kérjek az ő nevében engedelmet . . .

— Nem haragszom, de nem kell többet. A ki az árvát és elhagyottat üldözi, az nem érdemel könyörületeset!

A próféta elsomorodott.

— Nem irgalmazol ?

— Nem.

— Bünt követsz el!

— Legyen az én bűnöm.

Jehu lehajtotta fejét s hallgatott, aztán fölemelte melá, nagy szemét a mezők urára.

— Akkor legalább egyet tégy meg!

— Ha lehet.

— Oszd szét vagyondat a szegények között.

Nem tudta Boáz, hogy mérgeledjék-e, vagy nevesse.

— Mert mindenkinek csak annyit szabad megtartani, a mennyire szüksége vagyon . . . Nézd a szamarat a mezőben! Ugy-e, csak annyi füvet eszik, a mennyivel jól lakik, s annyi vizet iszik, a mennyivel a szomjuságát csillapítja! Oh, ha meg tudnátok érteni!

— Ne beszélj nekünk a szamarakról, óh Jehu!

— nevetett mögötte egy kedves, csintalan leányhang.

— Inkább mondj nekem jóslatot . . .

A próféta Dinára tekintett.

— Nemde Boáz leánya vagy ?

— Ők azok, — mosolygott Boáz.

— Az egekbe látok . . .

— Vörös hajad van, több benned a szenvedély,
mint a bölcsesség, jó vagy, de bolond dolgot is cse-
lekszel. A férfiak szeretni fognak, de megsiratnak téged.
Rákhelhez fordult:

— Hát te, fekete? A nemes rögöt látom én te-
benned. Szíves vagy, óvatos vagy, több bölcsesség ta-
lálhatik elmédben, mint hiuság; boldog napot élsz, mert
az alázatosság a legnagyobb erényed.

Dina megfogta Ruth karját.

— Jehu!

— Mit mondasz?

— Nem akar eléd jönni...

A próféta Ruthra nézett s hirtelen elhalványodott.

— Ki vagy?

— Ruth a nevem.

Jehu feléje lépett s rámeredt izzó szemmel.

— Az egekbe látok... Születni fog egy hatal-
mas király, ki parittyával veri le az ő ellenségét s di-
csőséget és hatalmat nyer minden nemzetek fölött...
a ki hárfát fog pengetni és zsoltárt énekel... Minden
népek, tapsoljatok kezetekkel, örvendeztetek az Isten-
nek vigásagos szóval... mert születni fog még ennél
is egy felségesebb nagy király... itt Bethlehembem...
istállójászolyban, barmok közt... elhagyatva... s mégis
az Isten fiának mondatik!

Megdöbbenve hallgatták ujjongó szavát. Arca ki-
fehéredett, mint a hó, ajka remegett, könnye omlott s
karját egek felé tárva, nevetett:

— Bethlehem?... Te boldog Bethlehem... Ál-
dott vagy te minden városok között! Istálló-jászoly...
Meváltó bölcsője... Sirjatok és örvendeztetek!...
mert eljön, óh népek, a ti Meváltótok, ki megszaba-
dít titeket a szolgaságból s nektek adja az élet kenyerét!

Ruth elé borult s megcsókolta köntöse szegélyét.

— Áldott a föld, mely szült tégedet, óh naphaju
asszony! Te vagy az idők méhe, mely világra hozod
a minden nemzetek és népek Megszabadítóját, ki le-
veszi a gyengék válláról a terhet s ledönti aranyszékük-
ből a zsarnok fejedelmeket! A te véredből fog meg-
születni az Ember, ki meghal e bűnös világért, hogy
örök életet adjon a Föld lelkének... Kockát vetnek
az ő királyi palástjára... de az ő keresztfája leszen az
örök-fa, mely bőséges ételmet terem a világ nemzeteinek...

Hangja fölcsapott mint a kürt.

— Örvendeztetek, egek és földek! Jön már a
Meváltó! Valahol az Időkben hallom a saruja kopó-
gá-át... Óh, nem a saruja, mert Ő mezitláb jön...
hanem a koldusok mankója... Látom, a haja göndör
és aranyszínű... göndör és aranyszínű... Hallelu-Jah!

A délnyugati harctérről: Készülnek a köfedezékek. M. A. felv.

A HERCEG BÚCSUZIK.

Hercegisasszony, a tavaszi alkony
elborítja a nevető eget,
én halkán megállok egy utcasarkon...
hercegisasszonyom, isten veled.

Az arcodat a szívemben megtartom,
utamra annyi nyájas fényt vetett,
mint holdvilág az árnyas esti parkon...
hercegisasszonyom, isten veled.

A neved örökké itt él ez ajkon
és örökké vezérel a szemed,
mint fénytorony éjjel a tengerparton...

most álmodom az elmúltak felett
s az alkonyatba csöndesen sóhajtom:
hercegisasszonyom, isten veled!

Kelemen Viktor.

ÜZENET A TÁBORBA.

Álomlátó lelkem
Ha csillaggá válna:
Fenn a magas égen
Soha meg nem állna.

Bolyongana folyton,
Keresve-kutatva,
Honnan világhat
Legjobban utadra?

Melháné Hilf Paula dr.

TALÁLGATÁS.

Találtam egy rózsát
Vasuti sin mentén:
Talán kedves emlék
Volt egy huszár mellén?

Vajjon aki adta,
Gondol-e még vele?
Vagy már másra nevet
Nemrég könnyes szeme??

Talán, aki kapta
Meg sem is becsülte?
Más virágért hajlott,
S így hullott a földre.

Talán vérvirág nyit
Már a huszár mellén? —
Találtam egy rózsát
Vasuti sin mentén...

Melháné Hilf Paula dr.

Az északi harcterről: 1. Huszár szakácsok. 2. Brükler, Görgey, Juhász főhadnagyok, Bánhidy kapitány és Barcza önkéntes. 3. Visszatérő menekültek. Brükler Elemér huszár főhadnagy felv.

FECSCKE.

Irta VÁRY REZSŐ.

Fejedelmek kitömetik vagy bronzba öntetik kedvenc paripájukat, a Derbyt nyerő versenylovakat életnagyságban festeti le a Jockey-Club, én csak ezzel az írással állíthatok emléket feledhetetlen lovamnak. Pedig szobrot érdemelne tőlem, oly nagy hálával vagyok adósa. Eddig mindössze azzal adóztam emlékének, hogy azt a fényképet, mely engem lovam hátán ábrázol, az íróasztalom közepére helyeztem. A fénykép azonban évről-évre halványabb lesz, én már el is tűntem a nyeregből, annyira elfakult az alakom, csak a lovam szikár, okos csillaga látható még tisztán.

Mivel rohamosan közeledem a népfölkelő korosztály éveivel és lovam is napról-napra szemrehányóbb tekintetet vet rám az íróasztal közepéről, mikor a mult emlékein elmerengve, ábrándos szerelmi történeteket rovak papírosra ifjúkori élményeimből, nem odázhatom már tovább lovam iránt való kötelességem teljesítését, mert előbb-utóbb az emlékezetem is úgy elhalványodik, mint a szóban levő fénykép.

Husz éves voltam, mikor mint egyéves önkéntes katonai szolgálatra bevonultam. Egészen véletlenül történt, hogy a tűzerekhez kerültem. A lóhoz annyi közöm volt csak eladdig, hogy tizéves koromban egy gonoszindulatú ponny ledobott a hátáról és sokáig nagyon fájditottam testem egyik részét.

A bácsim, a kinél ez az eset történt, kárörvendve nevetett rajtam, a mit sohase tudtam neki megbocsátani.

— Ugy kell, miért ültél fel a lóra. Jegyezd meg magadnak, hogy a ki nem tud lovagolni, ne szálljon nyeregbe. Előbb tanulj meg lovagolni.

En akkor sirtam és dühös voltam. De később gondolkodni kezdtem a bácsi szavain, és arra az eredményre jutottam, hogy bizonyosan előbb könyvből kell megtanulni a lovaglást, vagy pedig, hogy némely emberek egyenesen úgy születnek, hogy tudnak lovagolni. Egyszóval, lóháton jönnek a világra... És nagyon busultam, hogy én, miként az említett eset bizonyítja, nem tartozom eme szerencsés emberek közé. Sokáig megmaradtam ebben a hitemben és nem ültem fel többé lóra, míg a tűzerekhez nem kerültem.

Ott aztán alaposan kiábrándítottak eddigi hitemből, a melyben már meg is nyugodtam. Hathónapi lovardai iskolázás után úgy a hogy, megtanultam elméletileg lovagolni. Dicselkedés nélkül mondhatom, hogy kurázi és kedv volt bennem elég, de bizony mégis csak ügyetlen figura lehettem a lovon, mert nem volt meg a kellő gyakorlatom.

A főhadnagyom mindig ezt mondta nekem:

— Du hast einen idealen Sitz — és finoman mosolygott hozzá a nyírott bajusza alatt.

Örültem az elismerő szavaknak s csak mikor lehült már az örömem melege, akkor éreztem a szavakban rejlő iróniát. A sebesült se érzi a sérülés pillanatában a fájdalmat. A főhadnagy bizonyára azért nevezte eszményinek az ülésemet, mert lovamnak a legkisebb nehézséget sem okoztam, hogy engem pehellyemódra ki ne billentsen a nyeregből. Mindazonáltal kitűnő minősítést kaptam a lovaglásból.

Mikor az üteghez bevonultam és kapitányom előtt rapporton jelentkeztem, konduitomnak csak egyetlenegy rubrikáját nézte meg, a melyekben az állott, hogy milyen lovas vagyok. Elégedetten biccentett a fejével. A többi érdemjegyemre nem volt kíváncsi, arra nem adnak az ütegnél semmit se.

— Sie sollen halt vorzüglicher Reiter sein. Es freut mich —

Ezzel vége is volt a kihallgatásnak és én már előre szepegtem, hogy mennyit fog kívánni tőlem ezek után a kapitányom a lovaglás terén.

Nem kellett sokáig várnom. Néhány nap multán hozták a remondákat az ezred számára. Az ezred összes altisztjei ütegenként felállítva haptákba állottak, míg a remondák a kaszárnya udvarába előttünk bevonultak és aztán nagy körben sétáltak. Eközben az ezredes egy bizottsággal, melyben a főszemélyek, a gyógykovács és az állatorvos voltak, a fogaktól le a patáig, megmustrálták a csikókat és aztán az ütegeknek elosztották. Mi előre drukkoltunk, hogy megkapjuk-e azokat, a melyeket már előre kiválasztottunk. Elég jól jártunk, mert a mi ütegünk az első és kapitányunk rangidősb volt. A hozzánk beosztott remondákat diadalmenetben kísértük a már előre kipucolt és fölékesített istállóba. Mindenki örült, csak nekem támadt szorongó előérzetem, mikor a táncoló, ágaskodó és folyton ijedező csikókat nézegettem.

Másnap már megkezdődött a remondák lovaglása. Csupa válogatott lovas altiszteket vezényeltek ki a csikókhoz. Csak még éppen egy lovas hiányzott. A kapitányom ravaszul hunyorított rám, a mint az istálló előtt sorakozott altisztek közül a megfelelő lovasokat kijelölte. Három csikó már kapott lovast, az illetők már ott is állottak lovuk mellett és barátkozni kezdtek egymással. De még egy csikó gazdátlan volt, a legidegesebb, a legszilajabb és a legszebb is egyszersmind. Gyönyörű szerezsen ló volt, fényesszőrű, foltnélküli, csak a homlokán egy fehér csillag. A lábszárai vékonyak, a háta hullámos ringású, a szügye széles, a nyaka szépen ivelt. Dus sörényéből egy tincs kacérul borult a homloka fölé. Füleit folytonosan hegyezte, orrcimpái remegtek és tüzes szemével oly okosan nézett, hogy ennek a csikónak valóban arca, egyénisége volt.

Mindnyájan féltünk is, meg örültünk is, hogy melyikünk kapja ezt a lovat. Ez valósággal kitüntetés lesz annak.

Gróf Mailáth József, a sátoraljaujhelyi kórház miniszteri biztosa, tőle jobbra Kálmán Ernőné, a kórház önkéntes főápolónője, László dr. az osztály orvosa és Balás dr. vezető ezredorvos.
Kálmán Ernő dr. felv.

Don Miguel braganzai herceg, a máltai kórházvonat parancsnoka.
Kálmán Ernő dr. felv.

A kapitány végignézett rajtunk s aztán előttem állott meg. Szokása szerint széjjelvetette lábait és lovaglópalcájával a csizmája szárait veregette. Aztán nyájasan, de mégis gunyosan így szólt:

— Wird Ihnen keinen Spass machen, wenn ich Sie als Remonten-Reiter einteile? —

Az altisztek irigykedve bámultak rám. Az önkéntesre tudvalevőleg elvből haragszanak a háromévesek, mert egy év mulva tiszt is lehet belőle. De azért némi kárörömet is éreztek, a mint rólam a szilaj fekete csikóra fordították szemüket. Mit fog ez a remonda ezzel a finom urfival csinálni?! Összetöri minden csontját . . .

Rajtam meg végigfutott valami csiklandó, megremegető érzés, de nem tudtam még az első pillanatban, hogy az örömtől-e, vagy az ijedtségtől. A kapitány még mindig várt a feleletre.

— O nein, Herr Hauptmann . . . — dadogtam. A kapitány suhintott egyet a palcájával.

— Also von heute an werden Sie die Fecske reiten —

Tehát Fecské-nek hívják a lovat. Milyen kedves

név! Egészen megvigasztalódtam. Eszembe jutottak azok a nóták, a melyekben a fecske előfordul: „Fecském, fecském, édes fecském! Vidd el az én levelecském . . .» Repülj fecském ablakára . . .» Eresz alatt fészkel a fecske . . .» Hiszen ez nagyon aranyos, édes kis ló lehet, nem ok nélkül adták neki ezt a kedves nevet! Egészen nekibátorodva indultam a ló felé és a kantárt átvettem a legénytől. Megsimogattam, sőt megveregettem a nyakát, aztán végigsimitottam a tenyermel a hátát . . . Bár ne tettem volna! Fecskének olyan csiklandós volt a háta, mint másnak a hónaalja. Főlagaskodott, mint a gyertyaszál, úgy, hogy én már csak a lábamujján állva tarthattam a kantárt. Aztán körültáncolt és közben kirugott magasra, hogy csak úgy fűtyült. Végigkeringőzte velem az egész kaszárnyaudvart . . . Végre visszaérkeztünk kiindulási helyünkre. Teremtő atyám, hogy fogok én ennek a lónak a hátára ülni!?

A kapitány dühöngött, az altisztek pedig vigyorogtak.

— Gott sei Dank, dass Sie von dem langen Ausflug endlich zurück sind . . . —

Aztán kiadta a parancsot:

— Links Schritt marsch, in die Reitschule! —

Valahogy bejutottunk a földött lovardába, a hol már vártak a többi ütegek lovasai is az ő remondáikkal. Jelentkeztünk a lovarda-parancsnoknál. Gyönyörű társaság volt, mondhatom Egy-egy csikó kiszabadult és olyan örülten vágatott köröskörül, hogy a többi is megvadult. Hol itt, hol ott gomolygott a csoport. Nem csoda, hiszen most láttak először életükben lovardát. Nagysokára lecsillapodtak a lovak. Aztán falmentében vezettük a lovakat, hadd szokják meg ezt az utat. Csínáltunk velük, de még csak kantárszáron vezetve őket, különféle fordulatokat, köröket... úgy, hogy szegény csikók egészen megbódultak.

A parancsnok most alkalmasnak találta a pillanatot arra, hogy a lóra fel is ülünk. Csak úgy nyereg és kengyel nélkül.

— Halt! Aufsitzen... —

Ebből azonban egyelőre nem lehetett semmi. Ha valamelyiknek sikerült is villámgyorsan a ló hátára pattani, a másik pillanatban már a földön fetrengett. Nekem még ennyi sem sikerült. A mint az egyik oldalán fölmásztam, a másikon máris lefordultam, mert olyan sima volt a Fecske háta, mint az üveg. Csak az volt a szerencsém, hogy a kantárszárát és a sörényt a markomból ki nem engedtem és így mindig talpon maradtam.

A Remonten-Reitschul parancsnokának Honig volt a neve, de epe minden szava. Pulykavörös lett a méregtől, mikor az én mászógyakorlataimat a Fecske hátára meglátta.

— Wer hat Ihnen Auf- und Absitzen kommandirt? —

Könnyű volt azt neki onnan a középről kérdezni. Bezzeg próbált volna ő a Fecske hátára ülni! Az első napokban nem is sikerült Fecskét megülnöm, mindjárt lerepültem róla. A testem tele volt már kék, sárga és zöld foltokkal. Sokat szenvedtem, de mégse hagytam magamat. Végre a második héten már valahogy megtudtam maradni a hátán, de csak néhány percig. Akkor is az imádság tartott rajta. A kapitány folyton engem korholt, nyilván belőlem kitűnő lovast akart képezni.

— Einjähriger, Sie sitzen wieder am Pferd, wie eine alte Hebamme... —

— Was nudeln Sie da herum, Sie Schneiderg'sell? —

Néha csak mint semleges lényt aposztrofált engem.

— Sie intelligentes Material... —

De akkor volt legcifrább a beszédje, ha magyarul oktatott.

— Egész testedre leülj! —

Vagy:

— Lábát ló hasadhoz jobban szoríts! —

Ezek kedélyes percek voltak. Én sohasem birtam visszatartani a nevetést, a minnek a következménye mindig az volt, hogy nevetemben lefordultam a lóról s a kapitány a tetejibe még jól össze is szidott.

A hosszú kinlódásnak mégis csak meglett az eredménye. Fecske és én összeszoktunk. A kapitányom dicsérni kezdett, hogy már tudok lovagolni. Én azonban azt hiszem, hogy Fecskének legalább is annyi ér-

Pongrácz János gróf országgy. képviselő, huszárfőhadnagy, megsebesült az északi harctéren.

Turi-Jobbágy Miklós kórházvonzaton készült rajza.

deme volt abban, mint nekem, hogy már biztosan ültem a nyeregben. A ló sokkal számítóbb állat, semmint gondolják. Végre is be kellett látnia, hogy valaki fog ülni a hátán és boszantani fogja egész életén át. Hát miért ne legyek az én? Jól bántam vele. Cukrot, marcit kapott tőlem bőven. Sose bántottam, még ha le is vetett. És a mi a fő, csak ötvennégy kiló voltam. Összehasonlítások után, mert erre is volt alkalma, rá kellett jönnie, hogy én vagyok számára a legtűrhetőbb lovas. Talán azt is megérezte, hogy önkéntes vagyok és jó társaság leszek a számára. Ó, a lónak finom szimatja van...

Egyszóval alkalmazkodtunk egymáshoz. Ő kiismerte gyengéimet és mindig úgy viselte magát alattam, hogy ki ne billenjek a nyeregből. Én pedig nagyon vigyáztam, hogy meg ne bántsam lovamat és a csiklandós részeit meg ne érintsem. A sarkantyut, a pálcát, Isten ments, soh'se mertem volna rajta alkalmazásba venni. Így aztán egészen jól megfértünk egymással. Megérlelődött bennem az a meggyőződés, hogy ez az igazi lópedagógia.

Mikor a remonda-tanfolyam végeztével az üteghoz végleg visszakerültünk, már jó pajtások voltunk, Fecske és én. Kapitányom nagyon meg volt velem elé-

A BRÁZAY-gyár legújabb különlegessége az ANTIPARASIT fertőtlenítő szappan.

Az uri közönség ma már különösen súlyt helyez a testápolás céltudatosságára s ennek előfeltétele egy oly fertőtlenítő szappan használata, mely a bacillusokat tényleg megöli. A legideálisabb ily pipere-szappan Brázay Antiparasit fertőtlenítő szappana. Készíti Brázay Kálmán szappangyára. Kapható mindenütt.

Budapesti raktár: VIII. kerület, Baross-utca 43. szám.

gedve és elismerésül Fecskét meghagyta nekem tovább is sarzsiló gyanánt. Weichsel nevű hadnagyomatette a méreg, mert ő pályázott a lóra. De a kapitányom nem adta, mert a trabális testü tisztelet nem bírta volna meg a karsu Fecske. A hadnagy ezért boszúból állandóan szekirozott. Manőveren is én lovagoltam Fecskét. A kéthónapi gyakorlat alatt valóságos jóbarátság fejlődött ki közöttünk. Ló és lovas ilyenkor szinte együtt él.

Ugy vigyáztam rá, mint a szememfényére. Ugy ápoltam, mint a gondomra bizott jó pajtást. Hosszu menetelés közben, ha Fecske már nagyon kimerült, leszálltam róla, nyakába vettem a kantárszárát és úgy jött utánam, mint a kezes bárány. Ilyenkor okos fejét hálásan dörgölte hozzám. Ha a napi gyakorlat után valamelyik faluban pihenőre tértünk, föl se kerestem addig kvártélyomat, míg az istállójába nem kísértem és mindennel el nem láttam. Valóságos luxust üztem lovammal. A legényemet busásan fizettem, hogy gondosan kefélje, tisztán tartsa. Állandóan kitűnő kondícióban volt, mert titokban zabot és szénát is vettem neki a falusi gazdáktól. Legnagyobb gyönyörűségem az volt, ha végignézhettem, milyen étvágygerjesztően abrakol. Azt hiszem, a ló eszik a legszebben...

Fecske igen hálás volt irántam. Egyetlen hadgyakorlati bravuromat neki köszönhetem. A döntő összecsapás előtt, az egyik legmelegebb manőver napján, fontos parancsot kellett az ellenségén keresztül juttatnom az ezredemhez. Óriási kukoricatáblákon kellett keresztül gázolnom. Természetesen eltévedtem. Hiába nézegettem a térképet, nem tudtam tájékozódni. Lovam észrevette zavaromat és nyugtalanul emelte föl szára kis fejét, aztán előrenyújtotta, mintha szimatolni akarna. Már alkonyodott, mikor egy kis halomhoz érkezünk. Föllovagoltam, hogy széjjelnézzek. De hiába, semmi támpontot nem találtam. Csak távolból hallottam valami kaotikus zajt, dübörgést, lovak dobogását, nyerítést, dobpergést, trombitaszót, egy-egy harsány kommandót, de olyan összevisszaságban, hogy azt sem tudtam, merről jönnek a hangok. Már belenyugodtam, hogy az ellenség kezébe kerülök. Irott parancsomat még egyszer átolvasván, megsemmisítettem, hogy el ne kobozhassa az ellenfél.

Aztán megveregettem Fecske nyakát.

— No kis lovam, most már vigy, a hova akarsz —

Fecske megértette szavamat, mert sokszor beszélgettem vele. Kihuzta a testét, magasra emelte fejét és úgy hegyezte füleit. Egy percig mozdulatlanul állott, aztán harsányan fölnyerített és magától elindult. Előbb óvatos lépésben, aztán ügetve, majd szilaj vágatásban. Egy jó félóra multán ezredemhez jutottunk.

Pálffy Andor gróf huszárkapitány. Hősi magatartásáért a III.-ad oszt. kat. érdemkeresztet kapta. Súlyosan megsebesült az északi harctéren.

Turi-Jobbágy Miklós kórházvonaton készült rajza.

Diadallal fogadtak és azon éjjel az ellenfél bekerítettük. Az ezredes a másnapi rapporton külön megdicsért. Szinte rösteltem magam a megérdemelt kitüntetésért.

— Ezredes ur, a Fecske érdeme, hogy a parancsot teljesíthettem.

[— Hogy-hogy ?

Elmondottam esetemet. Az ezredes elnevette magát s elővezette Fecskét. Saját kezével megsimogatta és megveregette lovam nyakát, cukrot is adott neki, ezzel

fejezvé ki elismerését.

De örök hálámat azzal érdemelte meg lovam, hogy egyszer az életemet mentette meg.

Éppen a lefuvás előtt való napon történt. Egy nyomoruságos kis oláh faluban éjjeleztünk. Se lónak, se embernek nem találtunk alkalmas hajlékot. Tehát szabad ég alatt ütöttünk tábort. Én éppen szolgálatban voltam. Éjfél után felváltottak és fáradtan dőltem a szénakazalba. Lovamat is a közelben pányváztam ki. Befelfurtam magam az illatos szénába és elaludtam. Már tulvoltam az első álmon, a mikor éreztem, hogy valaki ráncigálja csizmámat. A másik oldalra fordulva tovább aludtam. Nemsokára újabb rántást, majd fájó harapást éreztem combomon. Fölríadtam és körülnéztem.

Fecske lovam állott előttem. Nagyokat fujva ijedten horkanva kapálta a földet előttem és fejével lökdösött. Nedves füstszag ütötte meg orromat. Arra néztem, hát rémülten látom, hogy az ezred szénája tüzet fogott. A kazal alján haragosan pislogott és füstölgött egy szénaköteg. Odarohantam, hogy széjjelrugjam az égő szénát, mikor észrevettem, hogy közvetlen mellette két loápoló legény hortyogott mélyen. Fölráztam őket és éppen idejében, mert alig hogy föltápázkodtak, körülöttük lángba borult a kazal. A fölébredt legénységgel azonnal széjjelhánytuk az égő csomókat és a vedrekben levő vízzel eloltottuk. A széna legnagyobb részét meg is mentettük.

A későbbi vizsgálat kiderítette, hogy a két oláhlegény pipástul fekdűt a szénába. A hogy elaludtak, a

Régi képeket

mesterien javít, tartóssá tesz; **nemesi címereket, ősfákat, kamarási táblázatokat** elsőrangú heraldikai kivitelben készít **HANUSZIK LÁSZLÓ** Budapest, X. ker., Liget-utca 40. szám, III. em. 16. * **Telefon: 120-41.**

pipa kifordult szájukból, a tűz pedig a pipából a szé-
nába hullott.

Fecske lovam három ember életét mentette meg.
És milyen vigan nyerített a derék állat, hogy a tűz
már el volt oltva és nekem semmi bajom sem esett!
A nyakát átkaroltam és megcsókoltam.

Mikor a tisztí vizsgálat után kiszabadultam, köny-
nyezve bucsuztam el lovamtól és jó borraivalót adtam
a tüzmasternek, hogy gondját viseljék.

A következő évben ismét bevonultam, mint tar-
talékos kadét-tüzmaster. Első utam az istállóba veze-
tett, hogy kedves lovamat, életem megmentőjét lássam.
Mennyire örültünk a viszontlátásnak! A mint Fecske a
hangomat meghallotta, fölnyerített és alig tudott helyén
maradni. Mikor már mellette állottam és simogattam,
nyihogott, ficáncolt és boldogan szaglászott. Aztán a
zsebemet tapogatta orrával. Még mindig emlékezett,
hogy ott tartogattam számára a cukrot. Bizonyára ré-
gen nem kapott már...

— Szegény Fecske, de megfogytál! — szóltam,
a mint körülnézve őt, láttam, hogy mennyire lesóványodott.

Édes teher. Barabás Emil huszárfőhadnagy felv.

A föllobogózott sambori városháza. Földváry Géza huszárfőhadnagy felv.

Katonatemetés Mahalán. Jakabffy István huszárfőhadnagy felv.

A tüzmaster sajnálkozva bólogatott a fejével.

— Mióta a kadét ur nincs itt, rossz dolga van a
Fecskének.

— Miért?

A tüzmaster halkán mondotta el a következőket:

— Ugy-e emlékszik kadét ur Weichsel had-
nagyra, a ki mindig szekirozta? Nos, hát Fecske bo-
szut állott az önkéntes urért. A mint le tetszett sze-
relni, Weichsel hadnagy kapta meg a lovat. De meg
is bánta. Mindjárt az első kivonuláskor úgy a földhöz
vágta a hadnagyot, hogy hat hétig nyomta az ágyat...
Azóta van rossz dolga Fecskének.

A derék állat mintha tudta volna, miről van szó,
bánatosan nyerített.

De mig a fegyvergyakorlatom tartott, kárpótoltam
őt az elszenvedett bántalmakért.

HÁBORU UTÁN.

Ellenünket űzi, hajtja
Földeiken, árkaikon,
Vizeiken átbogva
Seregünk mindegyre messzebb.

Sorra megvitt váraikon
Lobogóink lengedeznek,
Hős hadunk nyomúl előre
Diadalról diadalra.

Diadalnak mámorában
Katonáink harci kedve
Ércereje növe mivel
Szédületes csodatettet.

Akik otthon csüggedeztek,
Most remélnék éledezve,
A hitetlen gunyolódók
Vakmerően bizakodnak.

Vannak, akik hisznek abban,
Hogy a győztes fejedelmek
Győzedelmük nyereségét
Népeiknek odaszórájk.

Más próféták örvendenek,
Hogy jön a nagy összeomlás
S társaságuk rende olyan
Lesz, minőnek ők óhajtják.

Oly falanszter épül nékik,
Hol munkások szervezeten
Nem lankadva, nem sztrájkolva,
Ugy dolgoznak, mint a gépek.

Míg e rendszer alkotói
Diktálhatnak, osztozhatnak
S minden ősit félrelökve
Lesznek modern fáraókká.

Igy mindenki önképére
Alakítja a jövőndőt,
Mint záporra tarka gombák,
Bujnak ki a tarka tervek.

Most, mikor a sokaságnak
Tetszik ekképp álmodozni,
Álmuk hogyne szőnék, akik
Azelőtt is álmodoztak?

Ők a méla lázadók, kik
Lármát, füstöt elkerülve
A világ nagy piacáról
A magányba menekültek.

S hordóban, mint Diogénész
Vagy mint Hamlet, csigahéjban
Várják puszta kősziklákra
Hullt igéik győzedelmét.

Rokonérzés hő deleje
Őket titkon összehozza,
Uj asztalkört alakítanak,
Melynek a szent grálja: szépség.

Akkorára már elnémul
Negyvenkettes ágyúk torka,
S légi bárkák, bűvársajkák
Bombáikkal megpihennek.

Kisebb régi fegyvereknek
Mérközése, lándzsatornák
Már senkit se érdekelnek,
Nem nyerhetnek koszorukat.

Vérontások szünetelnek,
Szellemharcok lángja gyúl ki,
Hősei megrázzák bátran
A tudásnak édenfáját.

Minden szennyre, fürtelemre
És e szennytől, fürtelemtől
Meghízottak tömegére
Rázudítanak Niagarát.

Mocsarakat égetnek ki
Sokkalászu termőföldde,
Utbaejtik heszperidák
Dúsgyümölcsü csodakertjét.

S messzenéző magas ormon
Vadvirágos erdőségek,
Zöld tisztások közepette
Elfoglalják palotájuk.

Tornyai az égbe nyúlnak,
Folyosóknak labirintja
Fénylő márványcarnokoknak
Hosszu sora közt kigyózik.

Győzedelmi lakomákon
Az ezüstös asztaloknál
Zamatos bor aranyával
Telt poharak összecsengnek.

Ráismernek mind egymásra,
Kik sokáig rejtekeztek
Elbástyázott otthonukban,
Mint szigetjük Proszperói.

Ott dísz az asztalkörnek
Artur a nagy, a fenséges
S bölcs, nem bizza szíve hölgyét
Veszedelmes lovagokra.

Ott Ginevra, az igéző,
Gyémántokból homlokára
Koronát tűz, nemhogy dörén
A féltésnek vak dühében

Gyémántokat a folyónak
Fövenyébe elhajítva,
Róla nyelvek nem sziszegnek,
Csak zsolozsmák áradoznak.

Lancelot, az asztalkörnek
Szemefénye, kit a férfi
Hű barátul óhajt nyerni,
Nő pedig hű kedveséül:

Nem vár arra, hogy leányok
Érte holtan, holdas éjen
Felvirágzott csónakukban
Jöjjenek őt felkeresni.

Bátran simul szép Izolde
Deli Trisztán kebelére,
Senki sincs az asztalkörben,
Aki rajtuk botránkoznék.

Szagramárt se lesi senki,
Ha a kastély sok szobája
Közül éppen abba nyit be,
Hol szent álmát szűz alussza.

Vivienre, a csudásra
Sem szór átkot az a férfi,
Kire holló hajzatának
Lágy hálóját ráborítja.

Merlin mester, a varázsló,
Felleli a bűvszert, mely a
Gyülölköktől mérgezettet
Zsibbadásból felszerkenti.

Mindezek a halhatatlan
Ujra küzdő hősök, hősnők
Az ujjakkal, kik neviük csak
Most írják a csillagokba:

Uj tettekkel, új csudákkal
Uj legendák pompájában
Játszák le dús változatban
Isteneiknek színjátékát.

S mig az eddig lélekirtó
Bösz hajszákban kergetődzök,
Gyönyörtelen tobzódásban
Kincseiket elpazarlók

Megvetetten, siratatlan
Elmerülnek vak homályban,
Ujjászülető világon
Lesznek újra, akik élnek.

Koroda Pál.

A harcérre indulás előtt: Pásztély András, Somogyi Béla, Rakovszky Pál és Marton Béla huszárönkéntesek.

TATJÁNA.

Irta LAJOS DÉNES.

Iván Ignatieff Sallazoff a minden oroszok cárijának 2-ik kozákezerében főhadnagy volt. Őlesnél magasabb termetű, égő fekete szemű, nagy csontu, szikár óriás. Valahol Szibéria szélén szolgált egy kis helyőrségben mint hadnagy, de rettenetes erejéről ismerték a nevét egész Odesszáig. Legendák keringtek róla a sápadt arcú, szomorú orosz katonák között, de ezek nem igen tették őt boldoggá. Neki minden vágya, gondolata Tatjana volt, a falubeli orosz pópa szókehaju, álmodozó szemű leánya, a ki halálos szerelemmel szerette az ő óriását. De hiába volt a kölcsönös szerelem, mégis reménytelennek látszott. Egy falusi szegény pap leánya, még ha olyan szép is, mint Tatjana volt s egy kozák hadnagy, a kinek félelmetes erején és kardján kívül semmije sincsen, nem igen gondolhattak a házasságra. Ehhez még Oroszországban is szükségesek más kellékek is.

De hát az Isten a szerelmeseket nem hagyja el. Egyik télen az atyuska keresztül utazott a kis helyőrségen. Utazására, mint a hogyan Oroszországban szokás, százezer szurony vigyázott, hogy hű népének szeretetétől megvédelmezze. Iván Ignatieff Sallazoff arról a vidékről való volt, a hol százada feküdt s minden dombot, bokrot, követ ismert napi járőrföldre. Ennek következtében igen fontos szerep jutott neki az atyuska védelmében. Nem kevesebb, mint az, hogy egész ezredjének a vasut mentén való célszerű elhelyezésével

őt bízták meg, fejével téven felelőssé a rendről. A kevés beszédű óriást nagy nyughatatlanság fogta el magasztos hivatása tudatában. Imádta a cárt, de e mellett arra is gondolt, hogy most itt van a jó alkalom a soron kívül való előléptetésre, a mikor azután Tatjánát elveheti. Igaz ugyan, hogy az atyuska vonaton repül át a végtelen hómezőn s bársonnyal, selyemmel bélelt vasuti kocsijának bizonyára még az ablakfüggönyei is le lesznek eresztve, úgy hogy meg sem láthatja, a mint a didergő kozákokat s egyéb őriző ebeket tisztelgésre vezényli. Ugy elfogta a cárméntés vágya, hogy még Tatjánáját is elhanyagolta a nagy készülődés, tervezgetés közepette. Borzas szőrű sovány paripáján éjjelnappal, étlen-szomjan, álmatlanul vágatott a vasut mentén, alaposan megvizsgálva minden száraz kórót, minden hófuvást, hogy nem rejt-e bombát valamelyik. Észre sem vette nagy izgalomban, hogy egy kicsit köhécselni kezdett; hogy a dermesztő hidegben néha nagy forróság kábitja meg reszkető inu lova nyakára hajtott fejét.

A cár vonata végigszáguldott a csillogó hómezőn. Iván Ignatieff Sallazoff, mikor a vonat prűszkölve vágatott előtte, előírás ellenére keresztet vetett s hangosan elkiáltotta:

— Da zdravstvujet Cár!

Azután visszatért megdermedt kozákjai élén állomására. Itt már Tatjana türelmetlenül várta napok óta nem látott óriását; csáját főzött neki s puha kezével, bársonyos tekintetével végigsimogatta lázban égő fejét.

Lehetséges, hogy az atyuska meghallotta Iván Ignatieff Sallazoff lelkes éljenzését — vagy talán a cárnál is nagyobb ur hallgatta meg Tatjana könyörgését — tény az, hogy egy gyilkos hideg reggelen Iván Ignatieff Sallazoff vállára felvarrták a második csillagot s ezzel minden vágya teljesült.

A váratlan boldogságban alig vették észre, hogy az óriás egyre többet köhög s a szóke Tatjana tüzes csókjai nem eléggé hatékony orvosságok emésztő láz ellen. Mikor a tél megint beköszöntött, az orvosok Olaszországba küldötték a köhögő óriást.

Legelőször akkor láttam Iván Ignatieff Sallazoffot, mikor a szanatóriumba megérkezett. Szegény, a kocsi-ban négyrét görbülve úgy nézett ki bundái között, mint egy gyermek. A ruhái, melyek, mikor a cárt őrizte, bizonyára feszültek hatalmas izmain, úgy lötyögtek rajta, mintha kölcsönkérte volna.

A sors ugy akarta, hogy szomszédom legyen a szanatóriumban. Naponkint hallgattam fuldokló, rémes köhögését, türelmetlen kifakadásait, lázas vízióinak ijesztő kitöréseit. A farkasokkal birkózó óriásból siró gyermek lett, a ki a haláltól való félelmében zokogott, imádkozott és félőrülten átkozódott. Még a katonaiskolában birkózó-versenyen egy ezüst Madonna-szobrot nyert — ez volt egyetlen barátja. Ezt csókolgatta, ehhez imádkozott, ennek suttogta el vágyait, reményégeit, de a mikor elfogta egy hörgő roham, a dédelgetett szobrot vad szitkozódással vágta a földhöz. Hányszor ébredtem föl panaszos sirására, melyből kihallatszott a hívó, szemrehányó kiáltás, mint mikor a kis gyermek édesanyját hívja:

— Tatjana! Tatjana!

Elesett hőseink nevének megőrkítő díszes emléktáblák templomok vagy középületek falaira, hazai márványból 50 kor.-tól feljebb, közterekre és temetőkhöz állítandó emlékoszlopok 150 kor.-tól feljebb. Megrendelhetők: „KULATAR“ művészeti sírköviállítás, Budapest, VIII., Köztemető-ut 4. szám alatt.

Később magas láz fosztotta meg öntudatától s ilyenkor az atyuskát védelmezte. Behorpadt melléből diadalordításként tört ki a cár üdvözlése:

— Da zdravsztvujet Cár!

Karácsony estéjét a nagy világból összesereglett betegek is megünnepelték. Egy ápolónő karjaira támaszkodva felvászorgott az óriás is, bár ez nem volt az ő karácsonya. Mikor felgyultak a karácsonyfa gyertyái s megzendült

a halleluja, az óriás egyszerre felugrott székéből s vad kétségbeeséssel, szivettépő hangon kiáltott bele a szentekbe:

— Tatjana!

És arca bukva, eszméletlenül terült el a földön. Még akkor éjjel sürgöny ment Tatjánának, aki, amilyen gyorsan tudott, úgy repült az orosz hóhegyek közül az örök tavasz hazájába. Iván Ignatieff Sallazoff, önkivületi állapotban, idegölő vizióktól gyötörve feküdt még akkor is, mikor Tatjana megérkezett. A kékszemű, gyenge, kicsi asszony, arcán Krisztus anyjának minden szenvedésével lépett be a szanatórium kis szobájába, ahol az ura lázálmaiban éppen akkor vezényelte talán ezredikszor a didergő kozákokat.

Az asszony egy sikoltással rárogyott a betegre, akinek arca Tatjana hangjára egyszerre öntudatos kifejezést nyert s eszméletbe kapva, ölelte, csókolta kezeit, ruháját, haját.

A kis Tatjana megérkezése után csodálatos változáson ment át a halódó óriás. Nem sirt, nem átkozódott, nem akarta szomorítani kicsi asszonyát. És Tatjana nem is volt szomorú. Nevetgélt, dalolt és furcsa meséket mondott az urának az otthoni dolgokról, a borzas vörös lóról, (annak az árából utazott a rivierai betegágyhoz), a hosszuszőrű agárról, a bajtársokról, a buta kozákról, aki minden reggel jön a kaszányából, hogy Iván Ignatieff Sallazoffnak fényesre pucolja sarkantyus csizmáját. Az óriás úgy nevetett a kis Tatjana meséin, hogy könny szökött a szemébe.

Néha kijött az asszony, mikor az óriás elszenderedett s kimerülten rogyott le a legelső padra, könnytelen zokogással siratva rövid boldogságát, sirba hanyatló szerelmét. Ilyenkor úgy nézett ki, mint a fájdalom élő szobra.

Fleischmann tábornok jelentést tesz Linsingen parancsnoknak, mellette (X) Horváth Dénes vezérkari főnök áll. Balogh Rudolf harctéri tudósítónk felv.

Iván Ignatieff Sallazoff szerető gondos férje maradt Tatjánának mindvégig. Nem gyötörte sokáig. Még az oroszok új esztendejét sem várta meg ezen a világon. Egy nap-sugaras, virágillatos alkonyatkor elaludt Tatjana ölében. Lélekarangja millió kis madár ezüstcsengetyű hangjának csilingelése volt. Itt hagyta reszketőkicsiaszszonyát, akivel még otthon megfogadtatta volt, hogy ha itt meghal, haza viszi

majd a Néva partjára.

Tatjana révedezve nézte halottját, aki neki mindene volt. Elcsukló hangon beszélt hozzá s imádkozott is:

— Miért hagytad itt, Iván Ignatieff Sallazoff, te nagyon erős ember, a te gyenge kis Tatjánádat? Mit fog csinálni most egyedül és hogyan váltja be neked tett esküjét, hogy haza viszen a Néva parti fehér városba? Uram Isten, Te a cárnál is hatalmasabb, nagyobb ur, miért osztod be ilyen rosszul az emberek sorsát? Látod Istenem, nekem most bünt kell elkövetnem, mert szegény vagyok. Meg kell szegnem eskümet, amit halálos ágyán tettem az én erős, szerelmes uramnak. Nem tudom haza vinni hideg testét a csonttá fagyott hazai földbe, mert nincsen pénzem. Te tudod, jó Istenem, hogy mennyi sok rubel kellene ahhoz, hogy ezt megtehessem. Mit csináljak most, édes jó Istenem? Itt kell hagynom az uramat, pedig meghasad a szívem, hogy utolsó akaratát nem teljesíthetem . . .

Nem nyugszol bele, Iván Ignatieff Sallazoff? Nem akarsz itt pihenni, ahol örökké virág nyílik és madár dalol a sirok felett? Jobb a Néva partján, ahol farkasok ordítanak az öles hóban? . . . De ha nem lehet . . . ha nem lehet! . . . Nem érted meg, hogy nem lehet? Hiszen a karjaim között, az ölemben elvinnélek, de nem lehet . . . Édes, nagy, erős katonám, aki még éltél, olyan engedelmes, jó voltál és mindenben szót fogadtál a te kis Tatjánádnak, értsd meg, hogy nem lehet. Én bele halok ebbe a szörnyű fájdalomba, hogy tégedet itt kell, hogy hagyjalak . . .

— Nem, nem, nem! — sikoltott most már az eddig csendesen zokogó hang, — nem hagyhatlak itt. Ne félj, ne ráncold össze a homlokodat, haza viszlek . . . haza . . . egész bizonyosan.

Barabás Emil 11-es huszárfőhadnagy, századparancsnok. Hősi viselkedéséért a Signum laudis kitüntetést kapta.

Gyorsan öltözködni kezdett s e közben is furcsa zokogó, nevető hangon ismételte:

— Haza... igen... ne félj, egész bizonyosan... ne haragudj...

Mint az eszelős, kezeit tördelve futott Tatjana az uton. Egy óra sem telt bele s már visszajött. Arcán a mártírok fájdalmas megnyugvása ragyogott. Odament halottjához s hideg homlokát végig simogatta reszkető kezével:

— No látod, ugy-e megmondtam, hogy haza viszlek. A te kis Tatjánád nagyon szeret tégedet, hogy tudna megválni tőled!

*

... Temették Iván Ignatieff Sallazoffot. Milyen szomorú temetés volt! A szanatórium néhány betege kísérte ki a fehér márványköves temetőbe és a hosszú, fehérszakállu orosz pap.

A gyászkocsi sokat kanyargott az eucaliptusfák illatától mámoros levegőjü temető keskeny utain, míg végre megállott egy nagy szürke ház előtt, melynek homlokán arany betűs felírás van:

— *Tempio crematorio.*

Most egyszerre megértették a Tatjana fájdalmas boldogságát.

Ide került Iván Ignatieff Sallazoff. Mikor a fekete ajtó mögött eltűnt csontvázzá soványodott hatalmas teste, Tatjana szivekbe markoló sikoltással borult rá arra a virágboglyára, mivel Iván Ignatieff Sallazoff utolsó utját telehintették. A hosszú fehérszakállu pap kísérteties hangon énekelt s szórta a szentelt vizet a pokol felé.

Alig tartott tovább egy negyed óránál ez a borzasztó temetés. Egy kis villamoscsengetyü egy-kettőt csilingelt, jelezve, hogy: consummatum est. A kemence ajtaja kinyílott s az alumíniumlap kigördült rajta. A hatalmas ember, a természetben mindenek felett ur, száz kiló fa hevétől, lángjától száz grammnyi porrá vált. Az alumíniumlapon sárgás-fehér por-vonalak s a két kar és két lábszár helyén érintésre is szétomló csontdarabkák jelezték, hogy az elébb ott még Iván Ignatieff Sallazoff feküdt, az óriás.

Tatjana siró mosolygással ölelte szívéhez a fehér márványurnát s amint megesküdt rá, hazavitte boldogságát a Névaparti városba.

Háborusdí:

Hanzély Gizike és somorjai Lukachich Aladár.

Lukachich Sándor felv.

Népfőlkelő huszárok.

Jakabffy István huszárfőh. felv.

ÚJ IDŐK FELÉ.

*Háborúk kóbor lantosa voltam. —
Míg egy nap egyszer kitört a vihar...
S azóta folyton, könnyeket orozva
Dühöng a világon a vérzivatar.*

*Háborúk pokla döngeti a földet.
Fuldoklásba jajdul a hitvesi csók.
S míg ezer technika-szörnyek verekednek,
Istent keresnek árva kis kacsók.*

*... Háborúk hangos lantosa voltam.
S voltam az élet néma ostora.
Döbönt lélekkel álltam a hegyen,
S alattam élt a bűnök városa.*

*Proféta szavam köszivek röhögték —
Belém rugdostak a farizeusok.
— Ma áll a halálbál a füstfelhők árnyán.
S minden tűzhely-angyal riadva zokog.*

*Ma áll a tánc és jár az örület.
S míg lassan száll a kalász-szagos este,
Golyók közt, párás vértócsák fölött
Százézer ember bús útjára eresztve.*

*Az ember-barom egymást kergeti,
Gyilokra üzi, szúrja, tépi, vágja,
Igy lett az idén irtózat-vörös
A termőföldek áldott éjszakája.*

*Harcok várása volt az életem.
S most, míg egymást döngetik a fajok,
A befelé sirt könnyek útján
Szóttalan daccal ballagok.*

*Húscafatos rongy az emberi test...
Szétszórt gebék... fekete madarak. —
Az arany-antikrisztus bajba vitt
S a Krisztus-várás most magunkra hagy.*

*Templomharangot húztunk a Halálnak.
Az ember-agy az ördög társa lett,
S a vergődő kín marcangolva mondja:
Elment az Isten töletek.*

Hanuszik László.

MIÉRT MENT A NEMES ÉS

nemzetes vármegye Bécsbe és Schönbrunnba hódolni a nyolcvanöt esztendő magyar királynak, mikor a Duna balpartján emelkedő hegyen álmodik a legszebb fejedelmi palota hetedhét ország fejedelmi tündérpalotái között s kacsalábon forgó, aranyos szobák biboros tróntermében elfogadhatta volna hű alattvalói, szeretett magyarjai hódolatát Szent István szent koronájának viselője, apostoli magyar király Ferenc József? És erre a kérdésre, melegebben, nagyszerűbben, emberiebben nem válaszolt nemzet, mint az ezer éves, lovagias ére-nyekkel ékes magyar nemzet, mikor felkent királyában gyöngéd fiui kegyelettel megbecsülte az ezüstös haju prófétakoru aggastyánt, nem engedte, hogy törekeny testét megviseljék e bibliai magas korban a hosszú utazás fáradalmi, elzarándokolt hozzá, mint a hívők Mekkába, mint a keresztények Szent Péter római sirjá-hoz, hogy ékköves, aranyveretű kardját magasra len-dítvén, dörögje hatszáz égő torok a schönbrunni arany-fehér menyezet alatt az uj, a modern «*Vitam et sang-vinem pro Rege Nostro!*»-t Ferenc József előtt, kinek trónját, nagymultu házat e világpusztító zivatarban a magyar katona temérdek piros vére festette be uj di-csőség uj fényességével, uj ezeresztendő újabb remé-nyével és megváltó zálogával. És a hófehér szenvedé-sek purgátoriumi tüzén megtisztult pátriárka, — a király szelid, buzavirág kék szemében a meghatottság könnyei s a bécsi utcák ujjongó, csók és virágdobó, harsányan éljenző, zászlólengető száz és százazrei azt bizonyítják minden idők előtt, hogy a brokát menték, bog-láros, árvalányhajás bársonysüvegek, vagyontérő, kin-cses diszruhák, egy feledhetetlen szeptemberi napsugaras délelőtt aranyverőfényében nem hiába, nem céltalanul, nem üres délibáb csalóka álmokkéért mentek végig az ünneplő bécsi utakon. A felséges király és az utca népének szive megértette a nagyszerű magyarok hodo-latának nemes és varázslatos titkát, megérezte a hűsé- get, a ragaszkodást, a szeretetet, az önfeláldozó testvér testvéri jobbát, hogy a kettős államszerkezetben ez-után igazán jóságos megértéssel, tisztelettel segítsék egymás céljait, vágyait, álmait, jogos aspirációit. Ked- ves szomszédunk, Ausztria e válságos, sulyos időkben sok keserű tapasztalat után, mely őt otthon sokat dé- delgetett, de hálátlanná tett gyermekei révén érte, ré- szesült a legnagyobb meglepetésben, melyre tán nem is számított ennyire, a magyar és horvát nemzet a magyar szent korona ereje, szilárdsága, hatalma védőn, oltalmazón, áldón borult föléje . . . Az osztrák lapok cikkei, a bankettek tószjtjai, a politikusok beszédei, a nép, az utca fel, fel, a biboros trónusig érzik e hatalmas tanulságot, a magyar nemzet, a magyar hümusz szent- séges ősejét, mely ime, a mithologiai Antheus-le- genda bővítésében nemcsak saját fiát tette legyőzhe- tetlenné, de legyőzhetetlen Antheuson át mellette áll, bajba került édestestvérét is . . . Ez a bécsi hódoló küldöttségjárás tanulsága és eredménye s Bécs hodo- lata, csodálata és hálája, e három tündöklő gyémántot a bécsiek tűzték a szívárvány ezer színében pompázó diszattilákra és nyusztprémes mentékre! . . .

*

A szelid, alázatos szívű bencés megtér a Helikon városába, a biboros herceg mint fáradt földi vándor

megy pihenni oda, a honnan a szegény iparos fia az Élet utjának nekivágott. Hosszu, nagy ut volt Kolos biborosé: nyolcvanhárom esztendőt csak az Ég kivé- teles kegyelme ajándékoz halandónak és ezt a hosszú nagy utat igaz keresztényhez méltó bölcsességgel végig- jární, ugyanannak maradni a professzori katedrán és a bibor ragyogásában, dúsnak lenni a szegénységben és Lázárként állni a kincsek között: ez az, a mi naggyá és irigylésre méltóvá teszi Vaszary Kolos eltűnő alak- ját. Ó, mert gyönyörű alázatosnak maradni, a mikor köröskörül hajlonganak az ember körül, ó, mert nincs nehezebb, mint az emberi méltóság mérlegén egyformán elosztani a szív és az ész, a lemondás és a vágy súlyait. A Kolos biboros mérlegén egyformán állt mind a két serpenyő és ez a harmónia volt az ő szelid lelkének mindennél többet érő öröme . . . A füredi lélekharang igaz embert, igaz papot sirat. Csöndes zokogását átöleli a balatoni szellő, szomoruan, halkán sugja meg Tihany riadó leányának és viszi tovább az öreg Badacsonyon át Keszthelyre, a merre csak elmegy a halottvivő fekete vonat. Még a bánat is szelid, a gyász is alázatos, a mi elkiséri Kolos biborost utolsó utján, mintha csak azt hirdetné mindenfelé: nem a hercegprimás halt meg, csak egy öreg, elfáradt bencés-professzor . . . Az örökké- valóság számára mindegy, kit siratunk benne, — az érdem, mely halhatatlanná teszi, az emberé, a jó em- beré, a ki hű fia volt hazájának és igaz szolgája az Urnak . . .

*

A hirtelenszöke velszi herceg házasodni készül, eljegyezni óhajtván Margit dán királyi hercegnőt. Mond- ják, hogy az ügy egészen komoly és szerelmi alapon nyugszik: a huszonkétéves Edvárd Albert határozottan kijelentette, hogy vagy Margit, vagy senki és így még ha akadt volna is ellenzője a frigynek, engedelmesen némult el minden ajak a Buckingham-palotában. Mert hiába, a velszi herceg a háboruban is velszi herceg és azért velszi herceg, hogy azt csinálja, a mi neki jól esik. Ezt már a nagypapájától tudja Edvárd Albert, a ki szintén Edvárd volt és a ki szintén volt valamikor velszi herceg. Igaz, hogy a mikor ő boldog huszonkét- éves volt, nem volt világháboru Európában, de az nem tesz semmit: a harctérre elmennek a Tommyk és kü- lönben is van elég katonája a cárnak és Franciaor- szágnak, nem kell tulságosan aggódni a jövőért. A harctérre elmegy a német trónörökös, meg a magyar, azok már családapák és elmultak huszonkét esztendő- sek, de a velszi herceg! — óh nem, őt nem érheti el- lenség fegyvere, legfőlebb Ámor nyila, a mitől oly édes megsebesülni. Ha már mást nem lehet elhódítani Ausztriától, beéri Anglia a közmondással is: Bella gerant alii . . . A harctérnél mégis csak kényelmesebb az eljegyzés lámpafénynél, csillárok ragyogásában, a mi jól áll az ember arcához huszonkétéves korában.

BRACHFELD F.

Ő cs. és apost. kir. felsége kamarái szállítója
Csász. és kir. udvari szállító

Tábori fehéreneműek és esőkabátok.

Féregóvó selyemingek és alsóruházat.

Nyári ingek és harisnyák.

Uri nyári ruházat mérték után.

Budapest, Dorottya-u. 1. Gizella-lér sarok.

DIVATLEVÉL.

A világ folyása meg nem akadt, a miért Páris messze esett tőlünk. A divat terén határozott jótévő hatást éreztet e titáni háború. Nagyon is szolgálja uralma alatt tartotta egész Európát egyetlen divatmetropolisz, egy egész nemzedék izlésbeli önállósága volt veszendőben. E helyett a lefolyt divatkampány a szövetségesek közt valóságos lovasjátékra adott alkalmat, afféle olimpiádi mérkőzésre, melyből Budapest került ki győztesnek. Sem Németország, sem Ausztria nem vetekedhetik invenciónkkal. Készséggel elismerjük gyáripari fensőbbségüket, de a német nehézkes, az osztrák sablonos a mi könnyed és művészi fantáziánk mellett.

A jövő divatját szeretném összegezni, úgy a hogy azt magamnak kiformáltam *Árvay és társa* kollekciójában, rajzban, mintában és modellben.

A divatdáma, bármelyek legyenek különben nézetei és szokásai, mihelyt öltözékéről van szó, feltűnően hasonlít az elkényeztetett gyermekre: mindig azt szereti, a mi legnehezebben kapható. A délibábos kívánság ezuttal a prém, mely nem is várja be a komoly telet és már az első őszi kosztümöt szegélyezi vagy körgallér, hajtóka és karmantyú alakban egészíti ki. Éppenséggel csakis a prém, melynek jelenleg hatványozott az ára és melyet szinte lehetetlen beszerezni, hogy még az olyan kiváló divatházban is, minő *Árvay és társa* is tünődve kérdelem, hogy vajjon minő rejtelmes összeköttetés és kútforrás révén kerül oda a sok prémféle.

Prém és köpeny a jövő két divatiránya. Az első kabát, az őszi, az idő viszontagságának megfelelőleg puha, bolyhos anyagból és szintelen színben készül.

Nem nagyon testhezálló, mégis egyszerűségében úgy hat, jóval derék alatt szoknyaszerűen kiszélesedik. Bizonyos azonban, hogy idővel megszépül, kivetkőzik puritánságából és az idény közepe táján minden anyag

és szín pompázik majd a köpenyen. Bársony, selyem brokát, fémmel átszótt muszlin egyaránt nagyszerűen érvényesül. Persze mindig abból a feltevésből indulok ki, hogy ruházódásunk jó kézbe van letéve és semmiféle elügyetlenkedés nem zavarja a szín vagy a forma összhangját.

A kosztümkabát lényegében hosszúnak indul. Félhosszu az átmeneti, az ugynevezett neglizsé kosztümkabát, míg a délutáni öltözéké jóval térden alul ér.

A sok apró harang talán épp oly hosszú életű lesz, mint volt eddigi ellentétje. Jóformán fel sem kell említeni, magától értődő. Sokat fogunk övvel és övszerűen vagy mellényformára leszabott apró részekkel találkozni, derék fölé érő, de még inkább derékon alul nyúló több részből összerótt, meglehetősen komplikált kabátfelsővel, mert hisz a legritkább alak bírja meg a válltól térdig húzódó töretlen vonalat.

Más idényektől eltérően, mikor a viselet oly egyöntetű volt, hogy akárhányszor összetévesztettük az anyát a leányával, frontot csinál ezuttal az ifjuság.

Hadat izen a hosszú kabátnak és kecses idomaira övig érő, harangformában elálló bolerót ölt. Valóságos gyermekviselet.

Színeket egyszerűen duskálunk. Valóban nincs egy sem, a melyre vétót mondhatnánk.

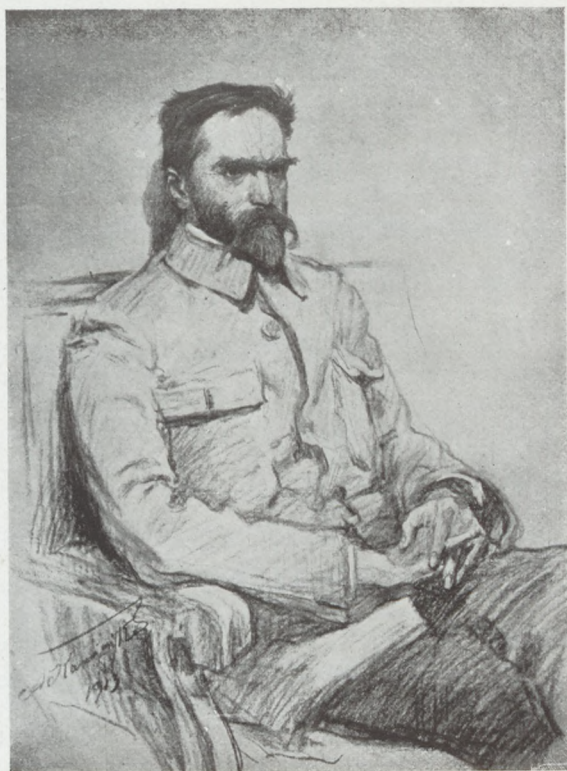
A sok szomorú fekete és kísértői a szürke és lila mellett ott van a mindenkori kék, de zöld és barna egyaránt használható.

Ha mégis szó eshetik valami legeslegujabbról, úgy ez a vörös volna. De persze, hogy ily elsőrangú divatcég nem véthet a jóízlés ellen annyira, hogy piros téli kosztümöt készítsen. Ellenben vörös szállal átszótt, szőrös, lágy kelmet szövet, melynek színei bizonytalan barna vagy szürke, vörösbe játszó, vörös belsőrésze belésül szolgál. A ki teheti, viselheti.

Marie.

Árvay János és Tsa
csász. és kir. udvari szállítók.

Pilsudski József, a lengyel légió szervezője és parancsnoka.
Kaminska rajza.

„LÓTT SEBEK A BALKARON.”

— Egy katona naplójából. —

A Beszkidekben megint zuhogni kezdett az áprilisi hó, mintha nem is akarna vége szakadni ennek a végtelen fehér takarónak, a mi alatt a télen úgy meglapult ennek a kárpáti nyomoruságnak minden véres maradványa! Talán jobb is volt, hogy újra ránkpihézett a fehérség, mert a két hét előtti olvadáskor nemcsak a lelkünkbe markolt, de minden érzékünkbe is fojtogatón csapott bele az a szomorú, csupa hullaszutlás, a miről a nap lelopta a szemfedőt...

De néhány nap óta megint esett, s friss, nagyszerű pihék kergetőztek előttünk, mikor támadni kezdett a hadosztály! Makacs muszka hegy állott velünk szembe éppen a gránicon; megrakva hármas fedezékben szibériai lövészekkel és sok-sok géppuskával, a mi nem is nagyhangu fegyver. Sőt.

Szeliden csak azt mondja:

— Pa... pa... papa... pa... papapa... pa... pa... s csak úgy egyszerűen lekaszálja az eleven embererdőt.

Nálunk előbb az ágyuk bummoltak; a gránát mérges csattanása és a srápnell-pukkanások nyomán szelid kis felhők szálltak fel rózsaszínben az orosz fedezékek táján... azután mi is indultunk.

Lassan szétterpeszkedik minden ezred. Nyulik jobbra, nyulik balra s a mint baktatunk a havas erdőben, lassankint egy kilométeres lesz már a saját ezredünk frontja is. A puska még vállon, de nagyon leki-vánkozik; a szurony feltűzve.

Jön egy szakadék: átvergődünk rajta; jön egy kis puskatűz: lefekszünk előtte; járőrök jelentenek valamit: megáll a rajvonal, takarja magát a széles fatörzsek mögött; tfu... tfu... halló rajvonal... Előre! — szól a velünk hozott telefon, a minék a vezetődrótja lépéseink szerint pereg egy orsóról: megindulunk újra. Közben ránk lopakodik a sötét, megnyulnak az árnyé-

kok s a fehér havon mint régi kísértetek serege cik-kázik előre a rajvonal.

Már elértünk a megparancsolt állásba, mikor szemköztről újra megkezdődik a puskatűz; lefekszünk s innen a Mannlicherek dörgő tüze felel a Mauser-puskák pattanásaira. Pár pillanatig, vagy talán percig is csak a puskák ropognak, az acéldarazsak csipnek és az erdő dörgi vissza az egész koncertet, de ezután mint egy-egy sötét árnyék egymásután kuszik hátra a hóban a sok sebesült. Egyik-másik nagyon vérzik, de néma fájdalommal, hangtalanul, nem is jajgat. Legfeljebb ilyeneket mondanak:

— Szegény Gergőnek egészen vége van, a Hufnagli-nak is kampec, a hasába kapott kettőt, mikor föltérdelt, nekem a szomszédos pajtásom halt meg, szegény Gyuri egy bokor mögé huzódott... és ilyeneket. Mindegyiknek a más halála, a más baja fáj jobban, mint a saját sebük, a mire kötést kapnak... Mert ki ad kötést a halálra?

És ezalatt velünk szemben és jobbról is egyre hangzik:

— Pa... pa... papapa... papapapapa... pa... és megint és mindig csak ugyanaz a kattogás.

A zászlóaljparancsnokom igazi magyar honvéd, a kit már nyolc hónap óta egyfolytában a rajvonalban tép és ráz ez a véres vihar s a ki mindig ott van, a hol bajtól lehet tartani, rámnéz a meleg szemével és azt mondja:

— Nézd fiam, menj ki fél jobbra előre a szakadékon túl ezzel a fél századdal. Vigyázz, rádd bízom az egész jobboldalunkat. Ha lehet, keresd meg a géppuskákat...

Minden szava olyan meleg, mintha az apám beszélne velem, a ki régen halott. Mintha csak az mondaná:

— Aztán vigyázz magadra! Isten veled!

Csizmám sarkát összezsáptam a keményre fagyott havon, azután egy szives jóéjszakával elbucsztam. A legényem odaadja a vattát, a gézt, a kis sebkötöző-csomagot, meg a szublimátos üveget, azután mindezt zsebrevágva, előre a fák között. Utánam százöt ember.

A puha hó elnyel minden zörejt, zaj meg nincs, nem szól senki egy szót se, sehol nem hallatszik egyetlen hang, mintha csak árnyak mennének előre; a fehér hóleplek honvédek úgy látszanak, mint megannyi éjféli kísértet. Legfeljebb a szívek zakatolnak, de ezt a hangot most mindenki maga hallja csak...

Az északi harctérről: Egyik legutóbbi orosz fogolyszállítmány. A foglyok vegyes és tulnyomó civilruhája legjobb képét nyújtja az orosz hadsereg teljes felbomlásának. Haász Aladár huszárhadn. felv.

A szakadék szélén belénk kattog egy géppuska: lahasalunk a hóba. Mindannyian, először én s utánam a százöt ember, vezényszó nélkül, kérdés nélkül, zaj nélkül, hangtalanul. Mindenki egy fa tövéhez szoritja a fejét, a sok ólombogár felettünk vijjog el halálos füttyével...

— Papapapapa ... papapa ... papa ... pa ...

A kattogás megáll. Megszoritom a mellettem fekvő káplár kezét, ez a szomszédját és így végig a százöt ember egy eleven lánc, egy vezeték, a miben az egyakarát öröme ömlik végig... Megvan mindenki... Most lassan csuszni kezdek le a szakadék szélén s velem együtt s utánam egyenkint csuszik a százöt árnyék... Végtelen percek ezek, de már lenn van a fele.

Egy kicsit körülnézünk, egy kicsit kifújuk magunkat s a másik oldalon föl. Ez már nehezebben megy, valami neszt is ébreszt, de segítenek az ágak és a gyökerek s mire a százötödik ember is leért a szakadék fenekére, öten már fenn vagyunk.

A következő pillanatban monoton kattogással megint elkezd egy géppuska:

— Pa ... papapapa ... papapa ... pa ... pa ...

Ugy látszik, észrevettek valami mozgást. Mint a halottak belelapulunk a mély hóba. Derékaljnak, ágy-nak, egyformán széles és puha... A káplár megfogja a kezemet s egyetlen hang nélkül mutatja: vérzik a válla. Közben a golyók egyre vijjognak felettünk. Egy bokor mögött két-három arasszal lejjebb csuszom, a káplár föjjebb s jó erősen átkötöm a vállát.

— Fiam, te bujj vissza a fád mögé s ha majd lesz egy kis tüszünet, akkor mássz vissza a szakadékba...

— Papapa ... papapapa ... pa ... pa ... papa ... papapa ... A géppuska egyre kattog, érzem, hogy egészen közel van. A revolver remeg a kezemben. Csak a hold ki ne süssön! Csak a hold ki ne süssön! — reszket bennem egy óhajtás, a mi szinte az agyamat égeti már, mire elhallgat a kattogás. Semmitől sem félek most, csak a sárga holdvilágtól. Ha elárul, foglyok vagyunk, de inkább halottak... Már egészen benn vagyunk az oroszok elővonalában.

Azért újra megindulok, meg kell találnom a géppuskákat. A káplár ottmarad, de csuszik utánam a száznegy többi. Itt már törpe bokrok vannak, szerencsére sűrűn s mögöttük megbujik az árnyékunk. Egyetlen, de végtelen negyedóra alatt mindenki fenn van. Mindjárt kezdődik a tisztás, attól száz-százötven lépésre húzódik az orosz fedezékvonal. Délután egész pontosan láttam s ha nem tévedtem el, ide akartam jönni.

A mellem már zihál az izgalomtól, a szívem örülden kalapál és villámgyors filmekként víziók peregnek előttem. A bakák kezükkel kaparják el a havat meg a levelet a fák mögül, odafeküsznek, keményen fogják a puskát és csak néznek előre keményen és mereven, mint a végzet. Bámulnak előre, a sötétet nézik, a halált talán... s én most az életemet látom. Az ósdi, rokkant várost, a hol születtem s a hol büszke volt rám az apám, a régi utcákat, a miket úgy szerettem s a friss asszonyokat, a kik szerettek. A napsütéses korzón a lányokat, a kiket imádtam, mert fehéreknek láttam és törékenyeknek hittem és a ligetet, a hol tele orgonák között langyosak a májusi esték. Mindent látok, a mi a multam és keményen összevicsorítom a fogamat, mert újra kezdődik a tánc. Most már nemcsak a gépfegyverek kattogása, de itt velem szemközt alig párszor tiz lépésre ropognak a muszka puskák is.

Már tudom, hol vannak; a fák mögül nagy és élénk tüzet nyitok rájuk; elkezdődik a mi halálos

párbajunk, a melybe azonban egyetlen emberi hang nem vegyül a mi részünkről. Így legfeljebb sejtik rólunk, hol vagyunk, de mi látjuk is a földözéket. A golyók szinte záporoznak már, de inkább fölöttünk, mintha messzebbre sejtjenének bennünket s ezalatt odaát egyre nagyobb a jajgatás. Nálunk most nem jajos a seb, a halál is csak fogcsikorgatás, hogy el ne áruljuk magunkat. Már négy jajtalan halottam van, mindegyik úgy fekszik a fája mögött, mintha most is lőne. A szurony a puska csövén az oroszok felé, a szemközti árok felé...

Odaát lassan elhallgat a puskatüz, csak a gépfegyver kattog papapa ... pa ... pa ... papapapa ... pa ...

— Mi történhetett? — gondolom s próbálok fölfigyelni. A karomon egy ütés; a balkezemen pedig mintha egy tüzes hangya szaladt volna át.

— A keserves angyalát, — mondom magamban és nagyon dühös lettem. Bekuporodtam a fa mögé, persze csupa vér vagyok. A köpenyem, a nadrágom, a kardom s revolverem, minden csupa vér. Az én vérem csöpög a hóra is, a rothadó falevelekre a tönk mögött. Szerencsém, hogy készültem rá, nagynehezen bekötöm magamat, azután egy járőrrel visszaküldöm a helyzetjelentést. Jöhetnek a szaporók a bombavetőkkel, megvannak már a géppuskák.

A karom szerencsére hamar elzsibbad, de a hideg verejték csurog rólam: Már nyolc halottunk van és borzasztó a sebesültek elfojtott nyögése...

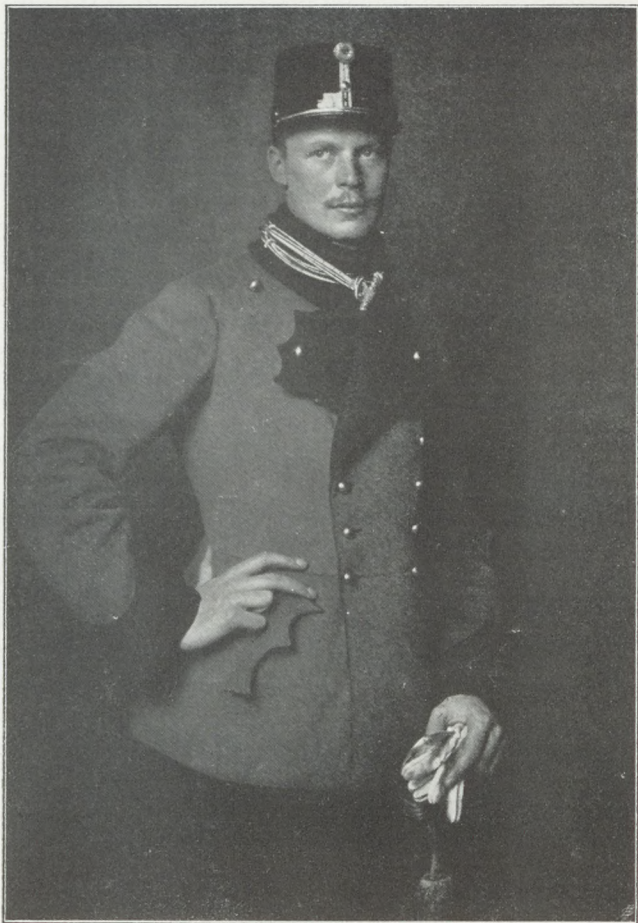
Másnap a segélyhelyen kaptam egy cédulát:

»Lőttsebek a balkaron, kórházba megy«.

Szabó István.

Szabadságon ... Szabó István zászlós felv.

gróf Goëss János és neje Welsersheimb Emma grófnő, tevékeny részt vesznek az osztrák háborús jótékonyság szolgálatában.

Roham után: Az orosz halottak százai borítják a csatateret.

Földváry Géza huszárfőh. felv.

A Ritz az előkelő társaság szállója.

Urmánczy Nándorné Szakácskönyve

Az uri világ izlése.

A könyv ára kötve 3 kor. 60 fillér.

A szerző könyvének tiszta jövedelmét a háború árvái felségítésére
:: :: :: fordítja. :: :: ::

Eltér minden eddigi sablonos rendszertől. A mai viszonyokhoz alkalmazkodik. Közel 500 eredeti, praktikus étel receptjét maga próbálta ki és a ki utána csinálja, biztosra mehet.

Főszempontjai: Takarékosság, izletesség, egészség.

Kiállítását igazán művészi. Címfődelét **Glatter Gyula** festőművész rajzolta. :: Megrendelhető: **A Társaság** kiadóhivatalánál Budapest, Ritz-szálló. :: ::

HUBERT J. E.

GENTRY CLUB

kapható minden nagyobb üzletben

ELSŐ MAGYAR
PEZSGŐ-GYÁR
POZSONYBAN

Alapított 1825-ben

A HÁBORU ÉS ANGLIA!

A HÁBORUS ANGLIA

Írta: BING EDE JÁNOS.

MOST JELENT MEG!

Megrendelhető: „A TÁRSASÁG“ kiadóhivatalában.

Ára: 2 korona 50 fillér.